

บทละครร่ำ

เรื่อง

พระโกสละรินทร

(ประเสริฐบุษย์อักษร วรรณ)

—*—

โรงพิมพ์อักษรนิวัติ

ร.ศ., ๑๓๐

กรมพระนางเจ้าอินศรีประไพ

บทละคร

เรื่อง

พระไกล่ล้นทร

(ประเพณีชู้อักษร ราม)

—*—

โรงพิมพ์อักษรนิล

ว.ศ. ๑๓๐

เลขที่

815.9112

เลขหมู่ 16234 บพ

เลขทะเบียน บ. ๑๑๗ ๗๘๓

ผ. ๑๕๑

บทละครว่า เรื่อง พระไถสรวินทร์

(ประเสริฐ อักษร วรณา จำลองจากอาหรับราตรี
สำหรับ ละคร หลวง นฤมิตร วร, ศก ๑๓๐)

โหมโรง แล้ว ทนตรี ขึ้นว่า พระไถสรวินทร์ ออก
นั่งเตียง มี เสนาเฝ้า เบื้อง บงกชมาศ

ซ้ำ ปี่ รับ ทนตรี ๑ เมื่อ นั้น พระราชทไผ่,
ไถสรวินทร์, ขนิษฐา สุธรรมา, ปกฉัตร, มาณ
บัณฑูร เทอภรรยารมณ, เฝ้าพิทักษ์, นัคนครา ปาง
พระบาท, ประพาศ พันศ, ตรัสประสิทธิ์ ฤกษ์ฤกษ์, พิณ
ตรีภ, แล ปรุกษา ภิรมุขะมาตย์, ราชมณเฑียร, ศรีเสนา
มณฑล, ศาสนา, สถาวร ฯ ๔ คำ

สามเส้า รับ ทนตรี ๑ พระ บุษบาราช,
สถิตย์ อาศน์, ปราสาท สุวรรณ ยามสายัณห์, บรรเทิง,

๒ ไกล วิหาร

สรง สมน เสวก พร้อม, น้อม กาย, ถวาย กร ทูล
รายงาน, การ นุศ, ตั้ง ก่อน มา ยาวบพิตร, พิณฉัย,
โดย อัยการ สโมสราน, ยุติธรรม, ผ่อนผันหา ปรง
ประโยชน์, ไพรตประคอง, ผองไพร่ฟ้า คุจะราช, ะริยา,
ราไชยาบ ๗๔ คำ เจริจา (ตรีสราชกิจแลการ
บรรเทิง พระไทย พอ ชนวัง ออก มาเผ้า ต่างตจใจ)

หรือ ๑ เห็น ชนวัง, ทลิ่งทลิ่ง, ถึงที่เผ้า กัม
เกล้า, กระเสวรสัก, พิณกลาย นามิเหตุ, เกทไทย, อันใด
ร้าย เสนา นาย, ต่าง ตระหนก, งกน ๗ ๒ คำ
(อึง กัมครุ่ หึ่ง)

ร้าย ๑ ชน เขย ชนวัง ประเทียว นึ่ง, ประเทียว
หมอบ, หอบ คัวลัน พระบ, พระราช, กราตาม, ยิงคร้าม
ครัน อัก อักอัน, อาตุร, ทูล คก็ ขอ เตชะ, พระ ป็น,
ปีโยส เกิด ชบด, รบ ฟุ่ง, เข้า กรุง คี ล้อม ค่าย
หลวง, ล่วง โทษา, ลอบ ราวี เรา เสียที, เสีย องค์, พระ
ทรงธรรม พวก ทบศ, ชบด ฌญ, ปลัน นิเวศ อุบัติ

หนีขอบ

๓

เหตุร้ายลับ, คับขัน พลทหาร, สำนาน, เหลือ, สู้, มั่น
ด้วยพลังวัน, กระชั้นตัว, นำกลิ้ง, นัก เชิญเสด็จ, ทรูณะ
ราช, ปลาด, เร้น เต็ม, เห็น, ที่กว่า, โถม, ออก, โหม, หัก
แน่น, ซ้ำ, ไป, ไกล, จะ, ถึง, อย่า, พัง, พัก ใคร, สมัย, มา, เดิก
เรา, ตาม, เจ้า, นาย ฯ ๘ คำ, เจรจา (อมาตย์, ต่าง, กัน
คิด, เอา, ตัว, รอด ชน, วัง, เจ้า, พระ, ไอรส)

หนี, เลื้อ

๑

แสน, เอย, แสน, ชน, นาด

พระ

เขาราช, หวาก, ห้วน, ชวน, หาย ราช, เสวก, อกระ, รว,
กลิ้ง, ตาย ที่, เวย, วาย, วอน, วัง, เป็น, สิ่ง, คิล ชน, วัง,
จิ้ง, จิ้ง, เหม, เหม, สท, ท่อน ตกาย, กร, พระ, ไอย, บุ, ทร, จะ, ชุ, ท
หนี, เลี้ยง, ไห, ร้อง, ก้อง, ซ้าง, ปราง, คม, ณี พวก, ไพร,
ถู, ถู, ถู, ถู, ถึง, แกว พระ, ห่อ, ไท, ไกล, ะ, วิน, ทร์, ล้น, สติ
เห็น, สุก, วิ, ยุ, ทธ, นา, ถึง, กล้า, แก้ว, ตรี, ส, เวีย, ก, ไคร, ไกล, เต็ม,
ไม่, เป็น, แกว เผล, ่น, จา, กร, ราช, บัด, ลัง, ก, แก้ว, กระ, โน, นร ฯ
๖ คำ เชิด, ชึง (ต่าง, คน, ต่าง, หนี, ชุล, มุน, เข้า, โรง

๔ ไก่สรวิทร

พวกขบถ แล่นเข้ามาไล่ คั้น ไม่พบ เลย เข้าโรง พระ
โอรส ออก เฮกา)

มังใบ รับคนตรี ๑ สุริโย, อโนทัย, ไก่สรวิทร
พันธานิทร, ลูเว้ง, เซิง สิงขร เหลือ เอก องค์, หลง
มา, วนาทร พระเห็นขอยอห์น, อนาถเคว้า, เฝ้าวิญจวน ฯ
๒ คำ โอค

โอชากุล รับคนตรี ๑ โอ้พระปิ่น, บัณฑฟี,
สีหะเทศ ทุกขอบ เขต, ขยาดฤทธิ, มหิศวร อ้ายขบถ,
พยัคฆกรรจ์, มั่น มิควร สลัก สนวน, ชิงบุรีนทร์, ชินะวระที
เสียบ ชีวาทม์, บรมนารถ, ราชนิคร เสียบ นคร, เสียบ นัทร,
เสียบ รัศมี กองทหาร, หาญเหี่ยม, เตรียมต่อตี กลับ
เสียบที, เสียบทัพ, ยับ กระจาย ฯ ๔ คำ โอค

บุหร่ง ๑ จะอ่า องค์, ทรงมหา, ชฎาเพชร แต่
ละเมียด, จินดา, รากาหลาย คนทราบบเค้า, พระลูกเจ้า,
จะเข้าร้าย ไม่แยบคาย, อ้าย ขบถ, สกกดมา จำลั่น
ขัด, คิยาภรณ์, ก่อ่นเดินทาง ผ่อน ขาย บ้าง, ไซสือ, ไซอ

อาไศรยยายตา ๕

ภษา มานะไว้,ไต้,มีเพลลา คงมีท่า,บ่รายชบถ,
คึกทกแทน ฯ ๔ คำ

หรือ ๑ ทรมถวิล,โกสรวินทร์,ชินะชาติ ภาวะวิ
กระวาก,แสง พฤกษา,พนาแผน ค้อยเปลื้องเครื่อง,
เรื่องขร้าม,ยาม ยาก แค้น คงแต่แหวน,สอง วง,ทรง
เคินไพร ฯ ๒ คำ พญาเคิน (พระโอรสเข้าโรง
ยายกะตาชาวบ้าแลย้ายทาส ออกมาเล่น จนพระ
โอรสปลอมเป็นมาณพ ออกจึงเข้าโรง) เพลงเร็ว

นารายณ์แปลงรูป ๑ สงสาร พระ,โกสรวินทร์,
ปิ่นพิภพ ปลอมมาณพ,หนุ่มค้ำเนิน,เถินบ้าใหญ่ เห็น
กระห่อม,ห้อยอมคง,ทวนตรงไป หวังอาไศรย,อยู่
ท้าย,ช่วย อารี ฯ ๒ คำ เสมอ (ยายกะตาแลทาส
ออก) เรวท

ตลกหัวเราะ ๑ บั๊กนั้น ยายกะตา,หาพื้น,
ยื่นตาหุ่ย ทั้งย้ายทาส,ปลาทใจ,ใส่พอติ ต่าง
ปราณี่,มาณพ,รบฟิ่งฟิ่ง ตาจึงว่า,ถ้าจะอยู่,กะกุ

๖ ไก่สรวิทร
ด้วย มิ่งต้อช่วย, หาพื้น, อย่าตื่น หยิ่ง เล็ก
เกียจคร้าน, ทำนค้ำ, ทำจริง ๆ ขึ้น อ้อย อึ้ง, นอน
กระกน, สิ้นเมตตา ฯ ๔ คำ

ฝรั่งเรือดัด ๑ เมื่อ นั้น พระไก่สรวิทร,
ผิน ภักตร์, พยักว่า อย่าพักเย็บ, เลย ไม่ทำ, ข้อสัญญา
รับเพียวหา, พัน ขยับ, ทุกวันไป ฯ ๒ คำ เหวา

ไทยน้อย ๑ บัด นั้น ยาย กะตา, ปราณ,
จะมีไหน คั่น ขวาน เชือก, เลือก ลับ, ส้าหวัชใช้
ช่วย จักให้, ไอยกumar, สุาน นกุล ฯ ๒ คำ เหวา

ทุกชะตะ ๑ เมื่อ นั้น พระลูกไท้, ไก่สรวิทร,
บดินทรสุร รับ เชือก ขวาน, ส้าท้าน อูรา, อาตุร ย่าง
บาทะมุล, เยื้องเหย้า, เข้าพนาค ฯ ๒ คำ เพลง เร็ว

มอญแปลง รับ คนตรี ๑ สุธุมะชาติ, อนาคตชัย,
มิเคยคัตติ ระบมัทถ, ชัก อังสา, นาสงสาร พันราก
ไม้, มิใคร่ขาด, ขยาคคร้าน พเอนขวาน, โทนโลหะ,
เป็นประกาย ฯ ๒ คำ รัว

๗
๕ วิชา
๖ ๑ อากูตุน, คัยคิน, เห็นชั้นแร่ เล็ก
คนแผ่, ปีกตาย, ปลาตหลาย มีสายชู, หูแหบ, อย่าง
แยกคาย เขยิบ ขยาย, แ้มโล่ง, เข็นโพรงลง ฯ
๒ คำ เรรา

ทองย่น วัชคณตรี ๑ พระค้อยถัก, ลง
อัม, ะจันทรโต' เป็นคุ่มโพละ, โอ้อ่า, นำพิศวง พอ
หมกคั่น, หล่นล่าง, เห็นทาง ตรง แล้วเวียนวง, เว้ง
ถ้ำ, แล่นลำอ่าง ฯ ๒ คำ เชิดจีน

ขมตลาด ๑ พันชาลา, โมราลาย, สอดหลาย
ศรี ผนัง มณี, เขนก ประดับ, สลับสล้าง เพดานแก้ว,
แวววาว, คังคาววาง แสงสว่าง, ว้างไว้ง, ละโล่งงาม
มีไม้คอก, คอกทอง, พวงย่อยหยด เพ็ชรทับทิม,
มรกต, สกอร่าม สัตตะรัต, ะนาแซม, วัชแวมวาม
คำเนินตาม, ถนุนเลี้ยว, เสี้ยวพระไทย ฯ ๔ คำ
เพลงนี้

ขมโหม ๑ เยี่ยมเว้งกลาง, แลราง ๆ, เห็น
นางน้อย โหมแซม ซ้อย, ชวนจิตร, พิศมัย นั้

๘

โกสรวินทร

กำควณ, ควณครำ, อยู่ทำไม ยิ่งยลไท้, โกสรวินทร,
ยิ่งก็มิโดย ฯ ๒ คำ (ปลดคมอง)

ชั้นพลับพลา รับคนตรี ๑ สาวเชยสาว

น้อย ไบเครำสร้อย, โคกกำควณ, หวลไหย อัคร
สุรางค์, นางพราย, อย่างววยววย เชิญขึ้น ไชย,
ฉลอง รศ, พณพิไร ฯ ๒ คำ เเรา

ธวัชฉัตร ๑ ใครเชยใครหนา ปลาค
แล้ว, แก้วกล่ำ, เข้ามาไต่ นื่องเป็นราช, ะบุตรี,
บุรีไกล ฝักรวไร, ใจักษ์, ไปลักมา จากนคร,
อัครวัน, ะราชี นามน้อยนี้, สุลาสี, มียศลา ท้าว
ทิพยงค์, องค์นริศร์, เป็นบิดา เชิญลีลา, หลีกไป,
เสียบให้พัน ฯ ๔ คำ เเรา

ชาตรี รับคนตรี ๑ โฉมเชยโฉมฉนิ พิ
ชื่อพระ, โกสรวินทร, ปีนพหล ชนกพิ, สหะเทศ, ปกเกษ
คน อยู่แทนกล, ชินะระที, มีเดชา เกิดชวล,
หมดโยธา, ะราวี พิจึงหนี, พังเขา, อยู่ราวบ้ำ ตัก

ผีกลับ

๙

พันเพลิน, เตินเตียว, เลยเลียวมา ช่วยขวัญตา,
พันยาก, ขอฝากมิตร ฯ ๔ คำ เจริญ

ละสม ๑ เจ้าเฮยเจ้าชาย มุสละลี, ฝัรราย,
กายะสิทธิ์ ช่มเหล่งน้อง, ต้องช่วย, ควบกลัฏฐิ
ไปรคอย่าคิด, คยคำ, จะพาม้วย ฯ ๒ คำ เจริญ
(รวเสียงกัมปนาทในโรงนางตกใจวิ่งร้องไห้พระคลัง)

ดวงพระธาตุ ๑ เร็วเฮยเร็วเถิด รีบหลบ
ลี, หันเปิด, ไปซอกห่วย เสียงกัมปนาท, ปีกาจมา,
ไปรคอย่างววย นึกว่าช่วย, หญิงจน, ให้พันตาย ฯ
๒ คำ เจริญ

รว ๑ เมื่อนั้น พระโกสรวินทร, ถวิลหวั่น,
ขวัญหาย สัมเชือกขวาน, พยานแผ่น, เร้นพระกาย
เกรงฝัรราย, หึงสา, ฆ่าสาวน้อย ฯ ๒ คำ รว
สามลาผีออก

รว ๑ บัดนั้น มุสละลี, ฝัรราย, กระโดด
ผลอย กระหายเมียบ, เกลียคล้า, ฝ่ำล่าอชย เป็ด

๑๐

โกสรวินทร

คบอบ, คลั่งขลุ่ย, สุกทรวง ฯ ๒ คำ เเรา

โลมณวก ๑ นางเขยนาง มนุษย์ เจ้า
บริสุทธิ์, แสงงาม, ผัวห้ามหวง ยุง แมลงวัน, ชัน
แมลงสาบ, ไม่ลาย ล้าง ผัวเขย ทวง, สุกาคณ, แต่
ตน เคียว ฯ ๒ คำ เเรา

ฉงณ ๑ เห็นภักตร์ นาง, หมางหมอง, คราย
ร้องไห้ ขากาไร, เหมือน เคย, เลยเฉลียว อารามหึ่ง,
ซึ่งโกรธ, อโหมเคียว ถามใคร เคียว, ชมนาง, บ้าง
ฤาไร ฯ ๒ คำ เเรา (ชัก นางภิภิเสก)

ตัดพ้อ ๑ ผีเขยผีคลั่ง สอนในถ้ำ,
กำบัง, ยังส่งไสย นิสันรัก, ฤาจัก แวง, แกล้งโยไฟ
จะ มิใคร, มาถึง, แค้นหึงพาล ฯ ๒ คำ เเรา

อมตักตด ๑ บัดนั้น ปีศาจร้าย, มีวายุชุน,
ยังงุ่นง่าน กอดก้อยาก, หากหึ่ง, จึ่งรำคาญ เหลือบ
เห็นชวาน, เชือกทิ้ง, วิ่งมา มอง ฯ ๒ คำ เเรา

หงุดหงิด ๑ นี่เชือกชวาน, พยาน ชู้, มา อยู่

ผู้ซึ่ง นาง

๑๑

ด้วย อีสาวสวย, ทุจริต, บิดคล่อง ๆ รับตามจริง,
หะใคร วัง, มา ล้าลง ลอบ ประคอง, ชณะ ญ, ไม่อยู่
เคียง ฯ ๒ คำ เหวา

หรือ ๑ นำเอยน้าอกสู จะไปรู้, ญาของใคร,
จะได้เคียง พระโอรส นาง, ฆะนาง พ้อ, ใจล้ำเนียง
ในจิตรเพียง, พิณครวระระ, ด้วยกลัวไภย ฯ ๒ คำ

ฝรั่งคลง ๑ ร้องเอ๋ยร้อง ตวาด กัมปนาท,
แผลงเหว, คูหาไหว ออกจากถ้ำ, ล้ำแดง, ฤทธิไกร
ทลิ่งไถ่, ติดตาม, ด้วยความแค้น ฯ ๒ คำ คุกพาทย เชิด

หรือ ๑ เห็นหนุ่มน้อย, ค่อยตาม, อารามต้น
เที่ยวหยดเย็น, ภาระเลอกระล่า, ถลาแล่น ไม่มีชวาน,
เชือกพัน, ตักพัน เหนอ ครั้นแปรแปรวัน, ถามตรง,
คงไม่รับ จำต้องล่อ, พอให้หลง, คงเป็นการ เจ้า
ของชวาน, แล้วญ, จะ จู่จับ จึงร้าย มนต์, สกละ ภาย,
ก็ หายวัย บัดใจกลับ, เห็นตาแก่, ย่อเย้า มา ฯ
๔ คำ ทรระวั เหวา

หรือ ๑ พ่อเอย พ่อหนุ่ม ตาเทียว สุ่ม, ตัก
ไม้, ที่ในป่า พบ เชือก ขวาน, หลาน วาง, ข้าง มรรคา
นี้เข้าตา, มากำหนด, นันทอารี ฯ ๒ คำ เจริญ

หรือ ๑ เมื่อนั้น พระราชาบุตร, พิรุณรอบ,
แสง คอยผี เชือกก็ไม้, ไซ้ของ หลาน, ขวาน ไม่มี
ไปทออารี, อารอบ, หลาน ขอบใจ ฯ ๒ คำ เจริญ

หรือ ๑ พี่เอย พี่ปด ปิตา ออ, โทโย,
โยไม่ไหว ไก่กลืน ชู, สุลาสี, มิใช่ใคร กลับ เพทโล,
กลืนกม, อ้อมเอามา ฯ ๒ คำ รวี เชือก เจริญ
(ชักนาง แลมาฉพทง ชูทั้ง หลอก ต่าง ปฏิเสธ
ว่าไม่เคยรู้จักกัน แต่จับเท็จได้หลาย กระตัง
พระโอรสให้ผี ปฏิญาณถวายว่าจะไม่ฆ่าพระองค์)

หรือ ๑ เมียเอย เมียรัก แม่ขึ้นใจ, ไม่รู้
จัก, จึงคิดว่า แม่รักผัว, กลัวโย, ไก่เมตตา เอา
ทาบฆ่า, อ้ายคนนี้, ที่เถิดนะ ฯ ๒ คำ เจริญ

จำปานารี ๑ แสนเอย แสนประกาย ไซ้

ผี จะ ฆ่า นาง

๑๓

หญิง เท็ก, เพชชะฆาฏ, เลือด ผาด ละ ให้ ทำ บาบ, หยาบ
คาย. ร้าย นั ก ละ ไม่ ขอ จะ, ฆ่า คน, ทน บั ล ไลย ฯ
๒ คำ เหวา

กล่อมลูก ๑ อ้าย เอย อ้าย นี ช่วย พัน
อี, สุลาสี, ที่ ไต่ ไหม มึง ชาย ชาติ, ฉกา ทล้า, ประหมา
ใคร สังเวชโย, ไม่ รู้ จัก, มัก คั่น กัน ฯ ๒ คำ เหวา

ล่องเรือ ๑ ผี เอย ผี ทมิฬ เรามี ศีล, ศีล
สัตย์, มัก เวา มั่น กล้า ไม่ กล้า, ฆ่า มนุษย์, อยุติธรรม
ยิ่ง ผู้หญิง, ละ ยิ่ง พัน, ไม่ ลง มือ ฯ ๒ คำ เหวา

กระบอก ๑ เห็น เอย เห็น โทน ไท่ ผี ไหม ไท, ไผ
โลก, ไกรธ อี ก อื้อ อี ชาติ ชั่ว, โกง ผัว, หนอย ตัว ลือ
แค้น ไซ ลือ, คือ อุบาย, คาย เถิด มึง โทก ลวย คาย,
ถาย ถลา, ง่า งื่อ ทุก กล้า ฝื่อ, ตบ เถ็น, เผลน ผั่ง ผั่ง
พระ ไก่ ระวินทว, เห็น ยพิณ, คั่น คั่น คัง แล่น ทลึง,
เข้า ถลัน, ช่วย กัน ไว้ ทอ ชีว, ขั ตัย มา, นะ กล้า แก้ว
อัน นวน แล้ว, พ้อ พล่อย, ถอย ไม่ ไหว ผี ชู ชือ, ฤา จะ

๑๔

โกสรวินทร์

ล่อ, ยอ อย่างไร แข่ง พระไทย, ต่อสู้, อสุรกาย ฯ

๖ คำ เรขา

พราหมณ์ติดน้ำเต้า

๑ ภูตชุกชุก, สบัก

หลุก, หลุก ถลัน สุลาลี, ฤทิสัน, ขวัญหาย โยมฐ์

ฉ้อฉน, วอน ฌี, ค่าย กลัวตาย จน ฌีร้าย, พิโรธพิน,

เจ้าบัลโลบ ฯ ๒ คำ เชิดฉิ่ง โศก

ฐ

๑ ภูต ีศาฯ, อุบาทว์ร้าย, ไม่หายแค้น,

ทลิ่ง แล่น, ร่ายมนต์, บ่นไขว่ไขว่ สายเขาวราช, ีศาฯ ลิง,

เป็นลิงไพร ถีบเตะไล่, ไปจน, พะธำทอง ฯ ๒ คำ

รวี เชิด (ผีเข้าโรงลิงสายออก)

ตนาแปลง

๑ โอ้ ณาถ, พระเขาวราช,

โกสรวินทร์ อาครุกัน, แดะน, สันสยง จำกัน,

อรัญทเรศ, หน้าเนตร ของ จะ ย่าง ย่อง, กลับ ไชยค, โลก

เหมือนลิง ฯ ๒ คำ ประเทศ

ไล่ควาย ๑ บัดนั้น ยายกะ ตา, ผ่าฟัน, ตัน

ยั้ง เรียกทนาย, คว่ำกระสุน, วุ่นจะ ยิง ตาควาย

หลาว, ปาว ๆ ทั้ง, วึ่ง อะละเวง ฯ ๒ คำ เจริญ

ลิงโลด ๑ เมื่อ นั้น วานรแปลง, แสงไทย,
ไชยกะเหย ทำ คิริทครอก, บอกไข, มิให้ เกรง เข้า
ใกล้ ยาย, ตากาย ปะเลง, ตาม เพลง แก ข้าย ทาย ข้าย,
กลักราก, อยาก จะ จับ ตา ขยับ, เชือก คล้อง, ย่อง
ขึ้น แต่ ครั้น ลิง โลด, โดด หา, ตา ยอม แพ้ ไม่
กุดิน, ขึ้น แท้, หนอ วานร ลิง กษัตริย์, ตรัส ไม่ ออก,
ครีอก ๆ ปวด โถม ถลา. ว่า กระทบ, วาด อภัย
ไพร่ สันตทาน, อ่าน ไม่ ออก, คิถ ยอก ย่อห
ท่อน, ชิ่งไว้, เทียว ไหว วาน ๖ คำ เจริญ
(ชาว บ้าน ต่าง มา ดู อ่าน อภัย ถึง ว่า จะ มา ขอ ฟัง
หา ใคร ตาม เติม ไม่ ทำ ร้าย ตา เอา เชือก ผูก เห็น
ปลา ตแล เชือก ต่าง แะ ให้ พา ไป กำ นัด ท่าน อรรค
มหาเสนา ผู้ใหญ่)

๕ รือ ๑ บัด นั้น ยาย กะตา, พา ลิง, วึ่ง งุ่น
งาน เลียง ไว้ เอง, เกรง ผิด, คิถ ชี คราน เชื้อ

๑๖

โกสรวินทร์

ชาวบ้าน, ไปกำนัล, ท่านเสนา ฯ ๒ คำ เชิด
(มหิธร เสนาผู้ใหญ่ ออก มีทนาย)

ฉมิงทองมอญ ๑ บั๊กนั้น มหิธร, นคร
อำมาตย์, ฉลาด กล้า เห็น ข่ายตา, พา สว่า, มาวันทา
มันโตกว่า, ลึง นั้ก, ซัก เหตุ การ ฯ ๒ คำ เรรท
(ลองให้เขียนหนังสือ)

รื้อ ๑ เห็นลายมือ, หนังสือ เขียน, ไม่เพี้ยนผิด
ข้อลิขิต, แยกคาย, หลายสถาน ปลายกล้วน, ควร
ถวาย, ทูล ราย การ คงโปรด ประณ, รุงวอก, ออก
จาก จวน ฯ ๒ คำ เชิด (เข้าโรง ท้าว ศัลละศักดิ์
มเหสี เสนา กำนัล ออก)

ข้า ๑ เมื่อ นั้น ท้าว ศัลละศักดิ์, อรรคพิตร,
มหิศวร เจ้าชีวิต, กลิสะ นิกร, นครควร พระค
สงวน, สะมะตา, ยอก นารี สถิตย วัธ, ระนะสิงหาศน,
โอภาศภพ เสนา นบ, นอบประนต, บทะศรี นิระทุข,
สุข เกษม, เปรม ปรีติ บำรุงบุรี, ศรี สวัสดิ,

ถวายเป็นสังฆ

๑๗

วิธีไทย ฯ ๔ คำ เจริญ (มหารพาคองที่วาม
แต่ง มาถวายโปรดให้ทำตัว มา เป็นเสนาบดี ครั้น
ทราบ ว่าถึงยังทรงพิศวาส ตรัสให้พามาถวาย ตัว
มหารพาก็ให้พาตัวเข้ามา)

หรือ ๑ มอง เขม้น, เห็น อมาตย์, มหาร นำ
วานร, นำ กลัว, ตัวใหญ่ ทำเหมือนคน, พิกุล ครั้น,
ชั้น พระไทย รู้กราบไหว้, คลาน หมอบ, ซอบ ขบวน ฯ
๒ คำ เจริญ (มหารพาก็กลัวโปรดก็โปรด
เสนา นาง กำเนิด ต่าง เห็น เป็น มหัจฉริยะ ขบขัน)

หรือ ๑ เมื่อ นั้น ท้าวคลลละศักดิ์, อรรคชนงค์,
ทรง พระสรวล มหัจฉริยะ, ชันฉิ่ง, ทก สิ่ง ควร ชุบ
เลี้ยง ล้วน, รู นพนิช, เหมือนคน เป็น พระนารินทร,
จินตนา, ธิคารัก เสนอ หน้า จัก, เรียก รัษฎา, ให้ มา เห็น
คง ชอบใจ, ใคร' อื้อ, จน เหลือ เว้น นาง โม่ง เบ็น, มี
ใคร, พไป ที่ ฯ ๔ คำ เจริญ

๑๘ ไกสรินทร์

หรือ ๑ บัณฑิต นางพนัก,งาน ยาม,ตาม
หน้าที่ ขวาท,รับพระราช,เสาวนี ธิปไตย,พระบุตร,
ขึ้นมา ฯ ๒ คำ ชุบ (นางไวรมภา ออก)

หรือ ๑ เมื่อนั้น ท้าว ศัลลสะศักดิ์,กรักพระ
หัตถ์,คำรัสว่า ถึง นลาค,สามารถ เรือน,เขียนสารา
ทั้ง กิริยา,ข้าเชื่อง,เชื่องไม่ชน ถ้า ลูก พ่อ,พอใจ,
เอาไปเลี้ยง (มารดา) เสียแต่เพียง,พูดไม่ได้,ใช้
ขัดสน ไม่คู่ขอ,หนึ่งสีกุ,รู้ เหมือนคน แสนพิกล,
ละลูกเสีย,ไม่เคยพบ ฯ ๔ คำ เจจา

โยนดาบ ๑ เมื่อนั้น พระไกสรินทร์,ผิน
ชแฉ่,แล ประสพ ไวรมภา,ธิดาเด็ก,งามเลิศ
ทำประจบ,ประแรงนาง,อย่าง ชิดชิด ฯ ๒ คำ เจจา

แปลกหู ๑ เมื่อนั้น พระอรไทย,ไวรมภา,
ภักตราชักม ขวยเขิน,สัพเพน อูรา,รู้ อาคม, ยาย
พระนม,ทูลไว้,ใช้วานร ฯ ๒ คำ เจจา (พระบิดา
มารดาถามทำไมมายถึง นางทูลว่าเป็น มนุษย์ ถูกสาบ

พระบิดา มารดาไม่เชื่อ นางทูลว่าพระนมถวาย
 อากมไว้สำหรับ จะแก้ได้ พระโอรสทรง อักษร
 วิ่งวอนให้แก้ แลว่ารัก นางอาบ แลฉีกเสืย
 จึงตรัสให้ จัดเครื่อง มนต์ มาให้แก้)

สระบุหรง ๑ จุกเทียนทอง, สอง พระหัตถ์,
 นมัสการ คิวฤณ, ะณพรม มาน, มเสศร หลับ
 พระเนตร, ร่าย พระเวท, ชีวากร พระบึงขร, ส้ารวม,
 อินทรีย์ ฯ ๒ คำ ส้าการ

เชื่อ ๑ บรรพ พบ, เฝย ฝะอบ, ชีโวทก สาค
 ชก ๆ, ไปรย ปราย, กาย กระยี่ กัมปนาท, ปราสาท
 สักน, ธรนี บัคใจผี, ใฝ่มา, ว่าคำรน ฯ ๒ คำ
 รวิ (ผี ออก ต่าง ตกใจ)

รือ ๑ เมื่อนั้น ท้าวคัลละศักดิ์, อรรคชายา,
 โกลาหล ทุกเสนา, กำเนิด นาง, ต่าง ทน อัย จน,
 กลัว ปีศาจ, ขลาด จังจัง ฯ ๒ คำ เจริญ

รว ๑ เมื่อ นั้น ไวรัมภา,ธิดา กษัตริย์,
 คาริสสัง เขยย้ายผี,กาลิ ล้า,ชยาอำปลัง ถอน
 ลาบทั้ง,แก้ง,สิง,สิง เข่นคน ฯ ๒ คำ เจริญ

สุดใจ ๑ ฟังเอย ฟัง นาง ปิศาจกราง,
 เข่อซ่า,ตา ถอน ไกรธกักรธ,กลั้ว กัถ,มัว พระ
 มนต์ เข่น จำน,จำทำ,คำโองการ ฯ ๒ คำ รว
 (ผีหาย สิง กลายเข่นพระโกสรวินทร)

ธาเฮีย ๑ สิงเอย สิง ทมิฬ กลายเป็น
 พระ,โกสรวินทร, ปัน ทหาร มา นัง ชิต,พระธิดา,ร่า
 สำราญ บังคมพระมาร,ตรบพิตร,บิตรงค์ ฯ ๒ คำ

พวงร้อย ๑ เมื่อ นั้น จอมกุลิส, พิจำพัง,
 คลึงหลง นาง พระญา,สร้า ปล้ม,แทบ ล้ม องค์ ชม
 โคมยง,เขวามุขย์,กัษ บตุรี ฯ ๒ คำ เจริญ
 (ชัก นทราช เรือง)

สดาขง ๑ เมื่อ นั้น พระโกสรวินทร,ภิญโญ
 ทม,กั่มเกยี่ ขอ มอขกาย,ทูล ถวาย,ชีวิ ไวรัมภา,

เชิญคือนคร

๒๑

นารี, จวบวายุปราณ ฯ ๒ คำ เจริญ

ข้างประตารง ๑ เมื่อเห็น บรมกษัตริย์,
ตรัสชม, ผลสมผลาน ค่อยโลมเจ้า, เยาวธิดา, พา
เยิกยาน แล้วกระการ, อภิเศก, เอกอนงค์ ฯ
๒ คำ เจริญ (ขณะนั้นเสียง เทหะ ตกใจกัน
เสนาเข้ามาทูลว่า มีทัพใหญ่ มาจากกรุง ชินะวะตี
ว่ามาเที่ยว คืบตาม จะเชิญเสด็จพระโกสรวินทร์ คืบ
พระนคร ครั้นทราบ ตรัสให้หาพละ นายภมา
เฝ้าพบนัน กระพระ เยาวราช)

๕ ร ๑ บัดนั้น เสนา, ปรีดาบมย์, สัม
ประสงค์ บังคมงาม, ทูลความ, ตามตรง ข้าบาท
คุม, จัตุรงค์, ออก รวี้ อ้ายทรยศ, ชบดปราบ, ราชพิณาศ
เชิญสมเด็จ, พระยุพราช, คืบกรุงศรี ปราบดาภิเศก,
เอกชนก, ปกโมฬี เลี้ยงไพร่ฟ้า, ประชาชี,
เฉลิมวงษ์ ฯ ๔ คำ เจริญ

๒๒

โกสินทร

ขอรับคนตรี ๑ เมื่อนั้น จอมกลีส,พิชิตะ
ภพ,สวปประสงค ให้เลียงดู,หมุ่ชนัก,จัตุรงค์ แล้ว
ชวนองค์,พระเชย นาง,เข้าปรางค์ใน ฯ ๒ คำ เสมอ
(เข้าโรง คณะช่องฉาก นาง กำเนิดตามเสด็จ
นอกนั้น ถอยเข้าทางหนึ่ง)

กรวรวา

คฤมัส

